

KEILA LASTEAE VIKERKAAR

ÕPPEKAVA

KUS KÕIKI TEGEVUSI VALGUSTAB PÄIKESEKIIR.
PUHASTAB JA RIKASTAB VIHMASADIN,
ET IKKA JA JÄLLE SÜNNIKS VIKERKAAR,
MILLE IGA LAPS MEILT ELLU KAASA SAAB.

IGAS INIMESES ON PÄIKE!

SISUKORD

1. Keila Lasteaed Vikerkaar liik ja eripära	lk.3
2. Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid	lk.4
3. Õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted	lk.5
4. Õpikäsitus	lk.5
5. Õppe- ja kasvatustegevuse korraldus	lk.6
6. Õppe- ja kasvatustegevuse sisu ja eeldatavad tulemused õppekava läbimisel	lk.7
6.1. Valdkond <i>Mina ja keskkond</i>	lk.7
6.2. Valdkond <i>Keel ja kõne</i>	lk.8
6.3. Valdkond <i>Eesti keel kui teine keel</i>	lk.9
6.4. Valdkond <i>Matemaatika</i>	lk.10
6.5. Valdkond <i>Kunst</i>	lk.11
6.6. Valdkond <i>Muusika</i>	lk.12
6.7. Valdkond <i>Liikumine</i>	lk.13
7. Lapse arengu eeldatavad oskused õppekava läbimisel	lk.13
7.1. Mänguoskused	lk.13
7.2. Tunnetus- ja õpioskused	lk.14
7.3. Sotsiaalsed oskused	lk.14
7.4. Enesekohased oskused	lk.14
8. Lapse arengu analüüsimise ja hindamise põhimõtted ning korraldus	lk.15
9. Erivajadustega lapse arengu toetamise põhimõtted ja sealhulgas korraldus	lk.16
10. Koostöö lapsevanemaga	lk.17
11. Õppekava uuendamise ja täiendamise kord	lk.18

LISAD

LISA 1	Aastaringi nädalate teemade kava näidis
LISA 2	Nädalaplaan
LISA 3	Lapse kasvumapp (lapse arengu hindamise põhimõtted)
LISA 4	Koolivalmiduse kaart
LISA 5	IAK
LISA 6	Perevestluse näidis

1. Keila Lasteaed Vikerkaar liik ja eripära

Keila Lasteaed Vikerkaar toimib kahes majas: Vikerkaare majas (aadressil Põhja 12A, Keila) tegutseb 12 rühma ja Sipsiku majas (aadressil Pae 2, Keila) 4 rühma, kus käivad 1,5-7aastased lapsed. Rühmadesse on kaasatud muukeelsed lapsed. Õppe- ja kasvatustöö toimub eesti keeles.

Keila Lasteaed Vikerkaar õppe- ja kasvatustegevust kavandatakse muinasjuttude ning mängu kaudu. Õppetegevuste planeerimisel tuginevad õpetajad mitmekülgsel *Aastaringi nädalate teemade* kavale ja lasteaia õppekavale. Nädalate teemade valikul on lähtutud aastaegadest; rahvakalendri tähtpäevadest; tervisedenduse, keskkonna-, õues- ja avastusõpetuse ning väärtuskasvatusega seotud ainevaldkondadest, samuti lasteaia väljakujunenud traditsioonilistest üritustest. Teemasid täiendatakse enne järgnevat õppeaastat vastavalt vajadustele. Lapse arengut toetavate ja lapsest lähtuvate mänguliste õppetegevuste märksõnadeks on sõbralikkus, hoolimine ja üksteise märkamine.

Keila Lasteaed Vikerkaar õppekava on valminud kogu kollektiivi ühistööna, kus on arvesse võetud pedagoogide ettepanekud ja lastevanemate soovid laste igakülgselt arendamiseks.

Lasteaia missioon

Koostöös lapse perega toetada lapse arengut, et kujuneks vajalikud eeldused edukaks toimetulekuks igapäevaelus ja õppimise alusoskused koolis õppimiseks.

MOTO - IGAS INIMESES ON PÄIKE!

Lasteaia visioon

Olla lastevanemate poolt hinnatud ja usaldusväärne lasteaed, kus lastel on mänguks, sportimiseks ja loominguliseks tegevuseks suurepärased võimalused.

Kolm võtmesõna:

- arendav õpikeskkond
- turvaline tegevuskeskkond
- nägus kasvukeskkond

Lasteaia põhiväärtused

SÕBRALIKKUS – lasteaia töötajad suhtlevad kõigiga sõbralikult, on tähelepanelikud ja abivalmid.

LOOVUS – tegevuste kaudu realiseeritakse loovaid ideid, mis on huvitavad ja fantaasiarikkad.

KOOSTÖÖ – arvestatakse üksteise soovide ja vajadustega, olulised on paindlikkus ja mõistmine.

USALDUS – oleme toeks kolleegidele ja lastevanematele tegeledes ühiselt laste õpetamise ja kasvatamisega.

Põhiväärtusi toetatakse läbi iseenda eeskujuga, märgates last, kolleegi ja ümbritsevat keskkonda.

Lasteaed on avatud uuendustele ja sellepärast osaletakse erinevates projektides:

- Jaanuaris 2006.a. liituti Eesti Lugemisühingu ja Tallinna Ülikooli projektiga LUGEMISPESA, mis toetab laste lugemisõppimise kujunemist ja toetab lasteaia muinasjutulist õpikeskkonda.

- Alates 2006.a. septembrist osaleti keskkonnaprojektis ÖKOKRATT, mis õpetas keskkonnasäästlikku ellusuhtumist. Keskkonnaõpetuse põhimõtete rakendamist jätkatakse lasteaia igapäevases õppe- ja kasvatustegevuses.
- 2007.aasta juunis võeti Vikerkaare lasteaed vastu Tervisedenduse lasteaedade võrgustikku TEL, et õppida hoolitsema oma tervise eest ja propageerida tervislikke eluviise.
- Alates 2012/2013 õppeaastast liitus Vikerkaare lasteaed Eesti Lastekaitse Liidu projektiga Kiusamisest vaba lasteaed
- 2012-2015 osalemine rahvusvahelises Comeniuse koostööprojektis „Meie väärtused - euroopa väärtused“ koostöös partnerriikidega Prantsusmaa, Saksamaa ja Ungari.

1.1 Vikerkaare maja eripära

Keila Lasteaed Vikerkaar avati 29.jaanuaril 1985 aastal. Vikerkaare maja on muinasjutuline, loovust arendava kasvukeskkonnaga. Lasteaias on loodud loovtegevuste arendamiseks muusikatuba Rosalinde, muinasjutuline teatrituba, kunstituba ja raamatukogu. Rühmad kannavad muinasjuttude nimesid ja on muinasjutulise kujundusega. Rühmade nimed on Merineitsi, Sinilind, Pöial-Liisi, Pipi, Metsluiged, Arabella, Kullaketrajad, Naksitrallid, Muumid, Tuhkatriinu, Pöialpoisid, Tarzan.

Vikerkaare maja visiitkaardiks on liigirikas talveaed toataimede, akvaariumide, väikeste loomade, kalade ja lindudega. Talveaed pakub võimalusi tutvuda eheda loodusega ja jälgida loomade elu. Lasteaia õpikeskkond algab juba koridoridest, mida ühes majatiivas kaunistavad seitse kaart, mis sümboliseerivad vikerkaare 7 värvi ja lasteaia nime. Lapsed saavad õppida värve tundma. Koridori seintele on maalitud 12 numbrit, mida lapsed saavad loendada kasvavas ja kahanevas järjekorras harjutades loendamisoskust. Numbrid sümboliseerivad lasteaia 12 rühma, samuti on aastas 12 kuud ja kellal 12 numbrit. Numbrid on kirjutatud ka sõnaga, et harjutada lugemisioskust. Juurde on joonistatud numbrile vastav arv ja rühma muinasjuttu iseloomustavad pildid. Pilte vaadates arvatakse ära muinasjutt, olulised tegelased jutus ja meenutatakse, millest lugu jutustab. Pildil olevaid kujutisi saab loendada ja neid on sama hulk, mis number seinal. Teises majatiivas on koridori seinale joonistatud tähestik ja rongivagunitele numbrid, mida lastel on võimalus lugeda ja loendada.

1.2 Sipsiku maja eripära

Keila Lasteaed Sipsik avati 1964.aasta 1.märtsil ja sai alguses nimeks Keila II Lastepäevakodu. Alates 1995 aasta septembrist muudeti lasteaia ametlikku nime - Keila Lasteaed Sipsik. Rühmad kannavad samuti muinasjuttude nimesid ja on muinasjutulise kujundusega. Rühmade nimed on Lepatriinud, Kröll, Sipsik ja Naksitrallid. Sipsiku maja eripäraks on mõnusalt hubane õpi- ja mängukeskkond ning mitmekülgeid tegevusi pakkuv avar õueala.

2. Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid

Õppe-ja kasvatustegevuse üldeesmärk on lapse mitmekülgne ja järjepidev areng kodu ja lasteasutuse koostöös. Üldeesmärgist lähtuvalt toetab õppe- ja kasvatustegevus laste kehalist, vaimset, emotsionaalset ja sotsiaalset arengut, et kujuneksid eeldused igapäevaeluga toimetulekuks ning koolis õppimiseks.

1. Laps omab koolivalmiduse saavutamise ajaks terviklikku ja positiivset minapilti, on motiveeritud ning valmis minema mänguliselt põhitegevuselt üle suunatud õpitegevusele.

2. Lapsel on kujunenud vajalikud eneseteenendamise oskused, esmased töö ja korraharjumused ning mängu-, õpi- ja sotsiaalsed oskused, mida kasutab edukalt koostöös ja vabas tegevuses.
3. Laps tajub ja mõistab ümbritsevas keskkonnas toimuvaid muutusi igapäeva tegevuste kaudu, osaleb neis, käitub eetiliselt ja on algatusvõimeline.
4. Laps omab oskusi vastavalt oma eale olla aktiivne, vastutus-, otsustus- ja valikuvõimeline toetudes üldtunnustatud käitumisnormidele.
5. Laps väärtustab eesti rahvuse kultuuritraditsioone ning teadvustab teiste kultuuride eripära.

3. Õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted

Lapse arengu toetamine lasteasutuses on meeskonnatöö, kus pedagoogid on laste arengu suunajad ning arengut toetava keskkonna loojad. Lapsed on õppe- ja kasvatustegevuses aktiivsed osalejad, kes tunnevad rõõmu tegutsemisest.

1. Õppe- ja kasvatustegevuse korraldamisel arvestatakse lapse individuaalsuse, arengupotentsiaali, huvide ja võimetega, motiveerides last osalema ühistegevustes ning võimaldades tegutseda iseseisvalt.
2. Olulised on sõbralikud suhted, koostööoskus, üksteisega arvestamine ja positiivne suhtumine.
3. Õppekavas tähtsustatakse integreeritud õppe-ja kasvatustegevusi, kus lapsed õpivad mängides, tegutsedes iseseisvalt või grupis, võimaldades teha valikuid ning ise vastutada tulemuste eest.
4. Laste tervise hoidmiseks ja aktiivseks tegevuseks planeeritakse ühisüritusi, sportlikke tegevusi, õppekäike, matku ja tervisepäevi.
5. Laste loovuse toetamiseks võimaldatakse muusikalisi, kunstilisi ja loomingulisi tegevusi, mida toetavad teatri-, muusika- ja kunstituba, raamatukogu ning talveaed.
6. Kasvatamine ja arendamine toetub lapse loomulikule huvile ümbritseva vastu ja lähtub põhimõttest lähemalt kaugemale ja üksikult üldisemale.
7. Õppe-ja kasvatustegevus toimub lasteaia päevakava alusel, mis määrab laste eale vastava päevarütmi.
8. Lasteaia tegevus on perekonnale avatud, õppekava toetab lapsevanemaid lapse kodusel kasvatamisel ja arendamisel, arvestab lapsevanemate arvamusi ja soovitusi. Lapse pere on kaasatud lasteaia ühisüritustesse.
9. Õppe- ja kasvatustegevus tugineb eesti kultuuritraditsioonide väärtustamisele ning võimaldab käsitleda teiste rahvuste kultuuri eripära.

4. Õpikäsitlus

Õppimine on elukestev protsess, mille tulemusel toimuvad muutused käitumises, teadmistes, hoiakutes, oskustes jms ning nendevahelistes seostes. Laps õpib matkimise, vaatlemise, uurimise, katsetamise, suhtlemise, mängu, harjutamise jms kaudu. Õppe-ja kasvatustegevuse kavandamisel ja läbiviimisel arvestatakse laste eripära: võimeid, keelelist ja kultuurilist tausta, vanust, sugu, terviseseisundit jms. Pedagoogid on laste arengu suunajad ning arengut toetava keskkonna loojad. Laps on õppe- ja kasvatustegevuses aktiivne osaleja ning tunneb rõõmu tegutsemisest. Last kaasatakse tegevuste kavandamisse, suunatakse tegema valikuid ning tehtut analüüsima.

Õppe- ja kasvatustegevuses luuakse tingimused, et arendada lapse suutlikkust:

- kavandada oma tegevust, teha valikuid;
- seostada uusi teadmisi varasemate kogemustega;
- kasutada omandatud teadmisi erinevates olukordades ja tegevustes;

- arutleda omandatud teadmiste ja oskuste üle;
- hinnata oma tegevuse tulemuslikkust;
- tunda rõõmu oma ja teiste õnnestumistest ning tulla toime ebaõnnestumistega.

5. Õppe- ja kasvatustegevuse korraldus

Lasteasutuses toimub laste süsteemne, järjepidev ja eesmärgistatud arendamine aastaringselt.

Õppeaasta algab 1.septembril ja kestab 31.augustini.

Muusika- ja liikumistegevusi viivad läbi erialaõpetajad.

Lasteaia õppekava lisas esitatakse õppe-ja kasvatustööd toetavad materjalid, mida kasutatakse lasteaias igapäevase õppe-ja kasvatustöö korraldamisel, mis on koostatud lasteaia õpetajate ühistöös ja heaks kiidetud lasteaia pedagoogilises nõukogus.

Õppe- ja kasvatustegevus tugineb rühma **päevakavale**, mis määrab vastavalt laste eale päevarütmi, kus vahelduvad igapäevatoimingud ja puhkeaeg, laste mäng, vabategevused ning pedagoogide kavandatud lapsest lähtuvad õppe- ja kasvatustegevused. Päevakava kinnitab direktor.

Õpetajad koostavad õppekava alusel igal aastal rühma **õppeaasta tegevuskava**.

Aasta tegevuskava olulised punktid on

1. rühma iseloomustus
2. õppeaasta eesmärgid ja kasvatuspõhimõtted
3. õppekorraldus ja meetodid
4. eakohase ja arendava õpikeskkonna kavandamine
5. osalemine projektides
6. perega koostöö põhimõtted
7. õpetajate professionaalsuse arendamine

Vikerakaare majas on alates 2014 sügisest kasutusel ELIIS-i e-päeviku süsteem, Sipsiku majas toimub esialgu planeerimine veel arvutis kaustades ja paber kandjale väljatrükitult ning kasutatakse paberpäevikut. Alates 2015-2016 õppeaastast on plaanis rakendada ka Sipsiku majas e-päeviku süsteemi kasutuselevõttu.

Nädalaplaanis (Eliis-is) on esitatud (LISA 2)

1. rühma õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid
2. temaatika
3. õppesisu ja –tegevused

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel arvestab pedagoog lapse arengutaset, vanust ning lapse huve. Nädalaplaanid kinnitab õppealajuhataja.

Tegevuskoha valikul arvestatakse õppe- ja kasvatustegevuse eesmäärke, eri valdkondade lõimimist, tegevusteks vajalikke vahendeid ning pedagoogide ja personali kaasamist.

Tähelepanu pööratakse meediakasvatusele. Õpetajad kasutavad õppekasvatustöö planeerimisel ja läbiviimisel kaasaegseid multimeediumi (teabe mitme esitusvormi korraga kasutamise) ning IKT (info- ja kommunikatsioonitehnoloogilisi) vahendeid.

6. Õppe- ja kasvatustegevuse sisu ja eeldatavad tulemused õppekava läbimisel

Õppe- ja kasvatustegevuse seob tervikuks lapse elust ja ümbritsevast keskkonnast tulenev temaatika. Valdkondade kaupa esitatud õppesisu ja -tegevuste lõimimisel lähtutakse üldõpetuslikust põhimõttest. Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel lõimitakse järgmisi tegevusi: kuulamine, kõnelemine, lugemine ja kirjutamine, vaatlemine, uurimine, võrdlemine, arvutamine ning mitmesugused liikumis-, muusika- ja kunstitegevused.

Õppe- ja kasvatustegevuse valdkonnad

- 1) mina ja keskkond;
- 2) keel ja kõne;
- 3) eesti keel kui teine keel;
- 4) matemaatika;
- 5) kunst;
- 6) muusika;
- 7) liikumine.

6.1. Valdkond *Mina ja keskkond*

Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et laps:

- 1) mõistab ja tunnetab ümbritsevat maailma terviklikult;
- 2) omab ettekujutust oma minast ning enda ja teiste rollidest elukeskkonnas;
- 3) väärtustab nii eesti rahvuse, kui teiste rahvaste kultuuritraditsioone;
- 4) väärtustab nii enda kui teiste tervist ja püüab käituda tervislikult ning ohutult;
- 5) väärtustab keskkonda hoidvat ja keskkonnahoidlikku mõtteviisi;
- 6) märkab nähtusi ja muutusi looduses.

Valdkonna *Mina ja keskkond* sisu:

- 1) **sotsiaalne keskkond:** mina, perekond ja sugulased, kodu, lasteaed, kool, ametid, kodumaa, eesti rahva tähtpäevad, kombed, teised rahvused Eestis, lapsed mujal maailmas, üldinimlikud väärtused ja üldtunnustatud käitumisreeglid; tervise väärtustamine, tervislik toitumine, inimkeha; ohuallikad ning ohutu käitumine;
- 2) **looduskeskkond:** kodukoha loodus, muutused looduses, elukeskkond, inimese mõju loodusele;
- 3) **tehiskeskkond:** ehitised, kodutehnika, jäätmed, transpordivahendid, jalakäija ohutu liiklemine, turvavarustus, virtuaalkeskkond.

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- 1) valitakse valdkonna temaatika lapse igapäevaelust ja teda ümbritsevast keskkonnast, mis hõlmab sotsiaalset keskkonda, loodus- ja tehiskeskkonda, sealhulgas tervise- ja liikluskasvatust;
- 2) suunatakse last ümbritsevat maailma uurima ning kogema mängu ja igapäevatoimingute kaudu, võimaldades lapsel ümbritsevat tajuda erinevate meelte ning aistingute abil;
- 3) lõimitakse erinevaid tegevusi: võrdlemist, modelleerimist, mõõtmist, arvutamist, vestlemist, ettelugemist, kehalist liikumist, kunstilist ja muusikalist tegevust;
- 4) suunatakse last mängudes, ümbritsevas looduses, liikluses, oma tervises seisundis jm märgatu kohta küsimusi esitama (probleemi püstitama), küsimustele vastuseid leidma (oletama ja oletusi kontrollima) ja märgatust ning kogetust järeltõlge tegema;

5) suunatakse last materjale ja vahendeid säästlikult kasutama, hoolivalt ja heaperemehelikult käituma.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 6–7aastane laps:

- 1) tutvustab ja kirjeldab iseennast, enda omadusi, huvisid jms;
- 2) kirjeldab oma kodu, perekonda ja peretraditsioone;
- 3) nimetab ja kirjeldab erinevaid ameteid;
- 4) nimetab Eesti riiklikke sümboleid ja rahvatraditsioone;
- 5) mõistab, et inimesed on erinevad ning neil on erinevad vajadused;
- 6) oskab eristada igapäevaelus tervisele kasulikku ja kahjulikku;
- 7) julgeb keelduda (ühis)tegevus(t)est, kui osalemine on ennast ja teisi kahjustav või ohtlik;
- 8) kirjeldab, kuidas ümbritsev keskkond ja inimeste käitumine võib mõjutada tervist;
- 9) järgib isikliku hügieeni nõudeid, sealhulgas hammaste hoidmist ja hooldamist;
- 10) suhtub ümbritsevasse keskkonda hoolivalt ning käitub seda säästvalt;
- 11) kirjeldab kodukoha loodust, tuntumaid taimi, seeni ja loomi;
- 12) kirjeldab loodust ja inimeste tegevusi erinevates ajatsüklites: ööpäev, nädal, aastaring;
- 13) selgitab, miks on valgus, temperatuur, vesi, muld ning õhk taimedele, loomadele ja inimestele tähtsad;
- 14) selgitab ilmastikunähtuste sõltuvust aastaegadest, öö ja päeva vaheldumisest;
- 15) mõistab ja märkab enda ja teiste tegevuse mõju ja tagajärgi keskkonnale;
- 16) kirjeldab võimalikke ohte kodus, veekogul, liikluses jm;
- 17) teab, kuidas jalakäijana ohutult liigelda ning jalgrattaga lasteaia õuealal sõita.

6.2. Valdkond *Keel ja kõne*

Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et laps:

- 1) tuleb toime igapäevases suhtlemises;
- 2) kasutab kõnes õiget hääldust, sobivaid grammatilisi vorme ja mitmekesisist lauseehitust;
- 3) tunneb huvi lugemise, kirjutamise ja lastekirjanduse vastu, on omandanud lugemise ja kirjutamise esmased oskused.

Valdkonna *Keel ja kõne* sisu:

- 1) keelekasutus: hääldamine, sõnavara, grammatika;
- 2) suhtlemine, jutustamine ja kuulamine;
- 3) lugemine ja kirjutamine, lastekirjandus.

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- 1) lähtutakse põhimõttest, et kõnearendus on lapse kõne ja suhtlemise sihipärane arendamine, kus last õpetatakse eelkõige keelevahendeid (uusi sõnu, sõnavorme ja lausemalle) kasutama suhtlemisel, teadmiste omandamisel, oma tegevuse kavandamisel;
- 2) peetakse oluliseks, et lapse kõne arengut toetatakse kõikides tegevustes (mängimine, käelised tegevused, liikumis- ja muusikategevused ning igapäevatoimingud); lapsele luuakse kõnekeskkond, kus ta kuuleb teiste kõnet ning saab ise kõneleda; laps õpib rääkima reaalses suhtlussituatsioonides, tegutsedes koos täiskasvanuga;
- 3) suunatakse lapsi ettelugemise, dramatiseerimise, ümberjutustamise, joonistamise, oma raamatute koostamise jm. tegevuste kaudu kirjandust mõistma ja hindama; ettelugemiseks valitakse žanriliselt mitmekesisid raamatuid, et toetada lugemishuvi, lugemis- ja kirjutamisvalmiduse kujunemist;
- 4) õpetatakse lugemise ja kirjutamise esmaseid oskusi (häälikupikkuse eristamine, sõnade häälimine jmt) mänguliselt ja igapäevategevustega seostatult;
- 5) mitmekesisistatakse kirjutamise harjutusi, kasutades erinevaid vahendeid, värvusi jmt.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 6–7aastane laps:

- 1) tuleb toime nii eakaaslaste kui ka täiskasvanutega suhtlemisel; arvestab kaassuhtleja ja suhtlemise paigaga;
- 2) saab aru kuuldu sisust ja suudab sellele sobivalt reageerida;
- 3) suudab oma mõtteid suulises kõnes edasi anda;
- 4) jutustab pildi, kuulnud teksti või oma kogemuse alusel, annab edasi põhisisu ja olulised detailid, vahendab ka oma tundeid;
- 5) kasutab kõnes aktiivselt liitlauseid;
- 6) kasutab kõnes kõiki käände- ja pöördvormi ainsuses ja mitmuses;
- 7) valdab suhtlemiseks piisavat sõnavara ja suudab vajadusel ise sõnu moodustada;
- 8) hääldab oma kõnes ja etteöeldud sõnade kordamisel õigesti kõiki emakeele häälikuid;
- 9) tunneb tähti ja veerib kokku 1–2-silbilisi sõnu, tunneb kirjpildis ära mõned sõnad;
- 10) kirjutab joonistähedega 1–2-silbilisi sõnu õigesti järjestatud ühekordsete tähtedega;
- 11) teab peast emakeelseid luuletusi ja laule.

6.3. Valdakond *Eesti keel kui teine keel*

Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et laps:

- 1) **tunneb huvi** eesti keele ja kultuuri vastu;
- 2) **soovib ja julgeb** eesti keeles suhelda nii eakaaslaste kui ka täiskasvanutega;
- 3) **tunneb ära ja saab aru** eestikeelsetest sõnadest ning lihtsamatest väljenditest;
- 4) **kasutab** lihtsamaid eestikeelseid sõnu ja väljendeid igapäevases suhtlemises.

Valdkonna *Eesti keel kui teine keel* sisu:

- 1) kuulamine;
- 2) kõnelemine;
- 3) Eesti kultuuri tutvustamine.

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- 1) peetakse oluliseks eesti keelt kuulata ja omandada keeleoskus tegevuste käigus, kus sõnalist suhtlemist toetab kontekst (nt ümbritsevad esemed jmt);
- 2) pööratakse erilist tähelepanu erinevate meelte kaasamisele ja näitlikustamisele: kasutatakse miimikat, kehakeelt, žeste, intonatsiooni, muusikat, rütmi ja mitmesuguseid näitlikke vahendeid;
- 3) suunatakse last õpitavat keelt kasutama igapäevategevustes ning suhtlemisel, luuakse selleks lapsi huvitavaid olukordi, sh väljaspool lasteaeda (kauplus, teater, spordivõistlus, õppekäik jm);
- 4) korratakse õpitut erinevates kontekstides ja suhtlussituatsioonides, keeleõpet seotakse teiste tegevustega – liikumine, laulmine, käeline tegevus, vaatlemine jm;
- 5) vestlusteemade valimisel lähtutakse lapse kogemustest, samateemalistest vestlustest rühmas või kodus (emakeeles);
- 6) valitakse mitmekesiseid pildirikkaid ja lihtsama keelega raamatuid ettelugemiseks ja ühiseks lugemiseks;
- 7) pedagoog rõhutab õige kõne mudelite kasutamist ning osutab vigadele delikaatselt, sõna või fraasi korrektsena korrates.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 6–7aastane laps:

- 1) mõistab lihtsamat argiteemalist eestikeelset kõnet;
- 2) tunneb ära ja mõistab õpitud sõnu ja väljendeid ning kasutab neid oma kõnes;
- 3) saab aru korraldusest ja toimib vastavalt;

- 4) saab aru lihtsast küsimusest ning vastab sellele õpitud sõnavara piires;
- 5) kasutab kõnes sobivaid viisakusväljendeid;
- 6) teab peast eestikeelseid luuletusi ja laule;
- 7) oskab nimetada mõningaid Eesti kohanimesid, tuntud inimesi.

6.4. Vald kond *Matemaatika*

Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et laps:

- 1) rühmitab esemeid ühe-kahe tunnuse alusel ja võrdleb esemete hulki;
- 2) järjestab esemeid suuruse ja asenditunnuste põhjal;
- 3) tunneb lihtsamaid ajamõisteid ja kirjeldab ning järjestab oma igapäevategevusi;
- 4) mõtestab loendamistegevust ja seoseid arvude reas;
- 5) mõistab mõõtmistegevust ja olulisemaid mõõtühikuid;
- 6) tunneb ja kirjeldab geomeetrilisi kujundeid;
- 7) näeb matemaatilisi seoseid igapäevatoimingutes.

Valdkonna *Matemaatika* sisu:

- 1) hulgad, loendamine ja arvud, arvutamine;
- 2) suurused ja mõõtmine;
- 3) geomeetrilised kujundid.

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- 1) suunatakse last nähtuste ja esemete maailma korrastama, kujundama, selles orienteeruma, mille tulemusel laps avastab esemetevahelisi seoseid, leiab esemete erinevusi ja sarnasusi, oskab esemeid järjestada, rühmitada ja loendada;
- 2) harjutatakse last määrama enda asukohta ümbritsevate esemete suhtes, orienteeruma ajas ja kasutama vastavaid mõisteid oma tegevuse kirjeldamiseks;
- 3) seostatakse mäng, vaatlused, vestlused ja igapäevatoimingud matemaatikaga, suunates sealjuures last kasutama erinevaid aistinguid;
- 4) suunatakse last ümbritsevat keskkonda matemaatiliselt kirjeldama (arvud, mõõtühikud, kujundite nimetused jm);
- 5) toetatakse üldistuseni jõudmist ja mõistete kujundamist – erinevates objektides sarnaste ning erinevate tunnuste ja omaduste vaatlemise, võrdlemise, kirjeldamise ja sõnastamise kaudu.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 6–7aastane laps:

- 1) määrab esemete hulga ühiseid tunnuseid ja jaotab esemeid kahe erineva tunnuse järgi;
- 2) võrdleb hulki, kasutades mõisteid *rohkem, vähem, võrdselt*;
- 3) teeb 12 piires loendamise teel kindlaks esemete arvu, teab arvude 1–12 järjestust ja tunneb numbrimärke ning oskab neid kirjutada;
- 4) liidab ja lahutab 5 piires ning tunneb märke +, -, =;
- 5) koostab kahe esemete hulga järgi matemaatilisi jutukesi;
- 6) järjestab kuni viit eset suuruse järgi (pikkus, laius, kõrgus jm);
- 7) rühmitab esemeid asendi ning nähtusi ja tegevusi ajatunnuse järgi;
- 8) kirjeldab enda asukohta ümbritsevate esemete suhtes, orienteerub ruumis, õuealal ja paberil;
- 9) oskab öelda kellaega täistundides;
- 10) nimetab nädalapäevi, kuid, aastaaegu, teab oma sünnikuud ja -päeva;
- 11) mõõdab esemete pikkust kokkulepitud mõõduühikuga (samm, pulk, nõör vms);
- 12) eristab enamkasutatavaid raha- ning mõõtühikuid (euro, sent, meeter, liiter, kilogramm) ja teab, kuidas ning kus neid ühikuid kasutatakse;

13) leiab erinevate kujundite hulgast ringi, kolmnurga, ristküliku, ruudu ning kera ja kuubi, kirjeldab neid kujundeid.

6.5. Valdkond Kunst

Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et laps:

- 1) tunneb rõõmu loovast eneseväljendusest;
- 2) kujutab isikupäraselt ümbritsevaid esemeid, sündmusi ja oma kujutlusmaailma;
- 3) vaatab, kirjeldab ja kujundab ümbritsevat ja tarbeesemeid;
- 4) kasutab õpitud voolimis-, joonistamis- ning maalimisvahendeid ja -võtteid;
- 5) kasutab materjale ja tööriistu ohutult ning sihipäraselt;
- 6) vaatab kunstiteoseid ja kirjeldab nähtut.

Valdkonna Kunst sisu:

- 1) **kujutamine ja väljendamine:** mõtete, tunnete edasiandmine nähtaval kujul;
- 2) **kujundamine:** objektile esteetilise lisaväärtuse andmine;
- 3) **tehnilised oskused:** voolimine, joonistamine, maalimine, meisterdamine;
- 4) **kunstiteoste vaatlemine,** vestlused kunstiteostest, kunstist.

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- 1) antakse lapsele võimalus saada elamusi, tunda rõõmu ja rahulolu ning tal on võimalus väljendada oma maailmanägemist;
- 2) suunatakse last vaatlema ning voolides, joonistades, maalides ja meisterdades kasutab laps vaatlustel tehtud tähelepanekuid;
- 3) kasutatakse teemasse sisseelamiseks mängu, muusikat, lihtsat lavastust, jutu lugemist jne;
- 4) arvestatakse, et lapse jaoks on oluline loomiseks ja lahenduste leidmiseks teha katsetusi ning avastusi, otsida ja saada vastuseid tekkinud küsimustele, omandatud oskusi rakendada ja loovalt kombineerida;
- 5) julgustatakse last kasutama ja katsetama tema enda pakutud lahendusi töö mitmekesistamiseks ning ergutatakse lapse kujutlus- ja algatusvõimet, jälgides, et säiliks lapse isikupärane eneseväljendus;
- 6) viiakse kunstitegevusi läbi ka õues, samuti kasutatakse kunstitegevust teiste valdkondade õppe- ja kasvatustegevuste osana, joonistatakse nii paberile, kivile, puidule, liivale või kombineeritakse erinevaid materjale;
- 7) suunatakse last tehtut analüüsima, selgitama, miks ta kujutas esemeid, nähtusi just sellisel viisil, milliseid materjale ja tehnikaid kasutas ning kuidas tööga rahule jäi. Kaaslaste töödesse tolerantse suhtumise kujundamisele aitab kaasa, kui analüüsitakse nii laste töid kui ka kunstiteoseid ning põhjendatakse oma hinnangut.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 6–7aastane laps:

- 1) leiab ümbritseva vaatlemisel erinevaid detaile, objekte ja nendevahelisi seoseid ning kujutab ümbritsevat vabalt valitud viisil;
- 2) väljendab joonistades, maalides, voolides ja meisterdades meeleolusid ja fantaasiaid;
- 3) kasutab kunstitöö loomiseks erinevaid vahendeid;
- 4) kujutab inimesi neile iseloomulike tunnuste kaudu;
- 5) keskendub alustatud tegevusele ja loob oma kunstitöö;
- 6) loob esemeid erinevaid tehnikaid ja materjale kasutades ning räägib nende otstarbest;
- 7) koostab ise või valib tööst lähtuvalt sobivad motiivid või vahendid eseme kaunistamiseks;
- 8) kirjeldab kunstiteoseid, nende värve ja meeleolu.

6.6. Valdkond Muusika

1. Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et laps:

- 1) tunneb rõõmu laulmisest ja musitseerimisest;
- 2) suudab keskenduda kuulatavale muusikapalale;
- 3) suudab ennast loovalt väljendada laulmise, liikumise, tantsimise ja pillimängu kaudu;
- 4) suudab musitseerida nii rühmas kui ka üksi.

Valdkonna Muusika sisu:

- 1) laulmine;
- 2) muusika kuulamine;
- 3) muusikalis-rütmiline liikumine;
- 4) pillimäng.

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- 1) on esikohal emotsionaalne ja aktiivne muusikaalane tegevus;
- 2) kujundatakse ja arendatakse lapse muusikalis-loomingulisi võimeid, samuti kultuurilis-sotsiaalset aktiivsust ning väärtushinnanguid;
- 3) arvestatakse lapse individuaalseid eeldusi ning toetatakse eduelamusele ja tunnustusele;
- 4) kasutatakse muusikat lõimiva tegevusena ka teistes õppe- ja kasvatustegevuse valdkondades nagu *Keel ja kõne*, *Kunst* jne; muusika on igapäevaelu osa, nii argi- kui ka pidulike sündmuste puhul;
- 5) seostatakse üksteisega muusika kuulamine, laulmine, pillimäng, muusikalis-rütmiline liikumine, mängud ja tantsud;
- 6) muusikapalade (laulud, palad muusika kuulamiseks, tantsud ja mängud, pillilood) valikul arvestatakse laste huvidega ning ea- ja jõukohasusega.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 6–7aastane laps:

- 1) laulab ilmekalt loomuliku häälega ja vaba hingamisega;
- 2) laulab eakohaseid rahva- ja lastelaule nii rühmas/ansamblis kui ka üksi;
- 3) suudab laulu või muusikapala tähelepanelikult kuulata ning kuulatud muusikat iseloomustada;
- 4) eristab kuulmise järgi laulu ja pillimängu;
- 5) eristab tämbri ja kõla järgi õpitud pille;
- 6) mängib eakohastel rütmi- ja meloodiapillidel õpitud lauludele ja instrumentaalpaladele lihtsaid kaasmänge;
- 7) mängib lastepillidel ja oskab mängida ka pilliansamblis;
- 8) liigub vastavalt muusika meeleolule;
- 9) väljendab ennast loovalt muusikalis-rütmilise liikumise kaudu.

6.7. Valdkond Liikumine

Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et laps:

- 1) tahab liikuda ja tunneb liikumisest rõõmu;
- 2) suudab pingutada sihipärase tegevuse nimel;
- 3) tegutseb aktiivselt üksi ja rühmas;
- 4) mõistab kehalise aktiivsuse olulisust inimese tervisele;
- 5) järgib esmaseid hügieeni- ja ohutusnõudeid.

Valdkonna Liikumine sisu:

- 1) kehalise kasvatuse alased teadmised: ohutus, enesekontroll ja hügieen;
- 2) põhiliikumised;

- 3) liikumismängud;
- 4) erinevad spordialad;
- 5) tants ja rütmika.

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- 1) arvestatakse, et põhiliikumised eeldavad igapäevast suunamist: liigutusoskused, liikumisosavus ja teised liikumisvõimed (vastupidavus, jõud, kiirus, paindumus) kujunevad ja arenevad tegevuste regulaarsel kordamisel;
- 2) rikastatakse lapse liikumis- ja tegevusvõimalusi sportlik-arenduslike liikumisviisidega – jalgrattasõit, suusatamine, uisutamine, ujumine jms;
- 3) peetakse oluliseks kõlbeliste põhimõtete ja enesekindluse kujundamist: regulaarsel tegelemisel kehaliste harjutustega kujunevad positiivsed iseloomuomadused;
- 4) suunatakse last oma oskusi, võimeid ja koostööd hindama, kaaslastega arvestama, oma emotsioone kontrollima ja valitsema; mõistma ühe või teise kehalise harjutuse vajalikkust;
- 5) mitmekesistatakse põhiliikumiste, koordineerimise, rühi, tasakaalu, liikumisvõime ja peenmotoorika (täpsus, näo- ja sõrmelihaste kontrollioskus) arendamist ja tagasiside andmist.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 6–7aastane laps:

- 1) keskendub sihipäraseks kehaliseks tegevuseks;
- 2) peab liikumisel ja mängimisel kinni üldistest ohutusreeglitest, valides sobivad paigad ja vahendid;
- 3) sooritab põhiliikumisi pingevabalt, nii et liigutused on koordineeritud, rütmilised;
- 4) sooritab paindumust, kiirust, vastupidavust ja jõudu arendavaid harjutusi;
- 5) säilitab tasakaalu paigal olles ja liikumisel;
- 6) kasutab harjutuste sooritamisel mõlemat kätt, täpsust nõudvas tegevuses kasutab domineerivat kätt;
- 7) matkib täiskasvanut harjutuste sooritamisel;
- 8) sooritab üheaegselt kaaslasega rütmiliikumisi;
- 9) liigub vastavalt enda tekitatud rütmile ühtlase ja vahelduva tempoga;
- 10) kasutab liikumisel erinevaid vahendeid (lindid, rätikud, rõngad, suusad, kelgud jne);
- 11) mängib sportlike elementidega mängu (korvpall, jalgpall jne);
- 12) peab kinni kokkulepitud mängureeglitest;
- 13) nimetab erinevaid spordialasid ja Eesti tuntumaid sportlasi.

7. Lapse arengu eeldatavad oskused õppekava läbimisel

Üldoskuste kujunemist toetatakse kõigi õppe- ja kasvatustegevuste kaudu, erinevate valdkondade sisusid lõimides. Õppekavas eristatakse nelja üldoskuste rühma:

- 1) mänguoskused;**
- 2) tunnetus- ja õpioskused;**
- 3) sotsiaalsed oskused;**
- 4) enesekohased oskused.**

7.1. Mänguoskused

Mäng on eelkoolieas lapse põhitegevus. Mängu käigus omandab ja kinnistab laps uut teavet, uusi oskusi, peegeldab tundeid ja soove, õpib suhtlema, omandab kogemusi ja käitumisreegleid. Mänguoskus on kõigi üldoskuste ning õppe- ja kasvatustegevuse eri valdkondade oskuste ja teadmiste arengu alus.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 6–7aastane laps:

- 1) tunneb mängust rõõmu ning on suuteline mängule keskendumiseks;

- 2) rakendab mängudes loovalt oma kogemusi, teadmisi ja muljeid ümbritsevast maailmast;
- 3) algatab erinevaid mängu ja arendab mängu sisu;
- 4) täidab mängudes erinevaid rolle;
- 5) järgib mängureegleid ning oskab tuttavate mängude reegleid teistele selgitada;
- 6) suudab mängu käigus probleeme lahendada ja jõuda mängukaaslastega kokkuleppele;
- 7) tunneb rõõmu võidust ja suudab taluda kaotust võistlusmängus;
- 8) kasutab mängudes loovalt erinevaid vahendeid.

7.2.Tunnetus- ja õpioskused

Tunnetusoskused on oskused tahtlikult juhtida oma tunnetusprotsesse – taju, tähelepanu, mälu, mõtlemist, emotsioone ja motivatsiooni. Õpioskuste all mõistetakse lapse suutlikkust hankida teavet, omandada teadmisi ja oskusi ning uurida ja katsetada. Õpioskused kujunevad tunnetusoskuste arengu alusel.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 6–7aastane laps:

- 1) saab aru lihtsamatest seostest (hulk, põhjus, tagajärg), tajub esemeid, sündmusi ja nähtusi tervikuna;
- 2) mõtleb nii kaemuslik-kujundlikult kui ka verbaalselt, saab kuuldust aru, reageerib sellele vastavalt ning kasutab arutlevat dialoogi;
- 3) tegutseb sihipäraselt, on suuteline keskenduma kuni pool tundi;
- 4) kavandab ja korraldab oma igapäevategevusi ja viib alustatud tegevused lõpuni;
- 5) tegutseb uudes olukorras täiskasvanu juhiste järgi;
- 6) suhtub õppimisse positiivselt – tahab õppida, uurida, esitada küsimusi, avastada ja katsetada;
- 7) rühmitab esemeid ja nähtusi erinevate tunnuste alusel;
- 8) kasutab materjali meeldejätmiseks kordamist.

7.3.Sotsiaalsed oskused

Sotsiaalsete oskuste all mõistetakse lapse oskusi teistega suhelda, tajuda nii iseennast kui ka partnereid, võtta omaks ühiskonnas üldtunnustatud tavasid ning lähtuda eetilistest tõekspidamistest.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 6–7aastane laps:

- 1) püüab mõista teiste inimeste tundeid ning arvestada neid oma käitumises ja vestluses;
- 2) tahab ja julgeb suhelda – huvitub suhetest ja tunneb huvi teiste vastu;
- 3) hoolib teistest inimestest, osutab abi ja küsib seda vajadusel ka ise;
- 4) osaleb rühma reeglite kujundamisel;
- 5) oskab teistega arvestada ja teha koostööd;
- 6) loob sõprussuhteid;
- 7) saab aru oma-võõras-ühine tähendusest;
- 8) teeb vahet hea ja halva käitumise vahel;
- 9) mõistab, et inimesed võivad olla erinevad;
- 10) järgib kokkulepitud reegleid ja üldtunnustatud käitumisnorme;
- 11) selgitab oma seisukohti.

7.4.Enesekohased oskused

Enesekohaste oskuste all mõistetakse lapse suutlikkust eristada ja teadvustada oma oskusi, võimeid ja emotsioone, juhtida oma käitumist.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 6–7aastane laps:

- 1) suudab oma emotsioone kirjeldada ning tugevaid emotsioone, nt rõõmu, viha, sobival viisil väljendada;
- 2) kirjeldab enda häid omadusi ja oskusi;

- 3) oskab erinevates olukordades sobivalt käituda ning muudab oma käitumist vastavalt tagasisidele;
- 4) algatab mängu ja tegevusi;
- 5) tegutseb iseseisvalt ja vastutab oma käitumise eest;
- 6) teab, mis võib olla tervisele kasulik või kahjulik ning kuidas ohutult käituda;
- 7) saab hakkama eneseteenindamisega ja tal on kujunenud esmased tööharjumused;
- 8) kasutab erinevaid vahendeid heaperemehelikult ning tegevuse lõppedes koristab enda järelt.

8. Lapse arengu analüüsimise ja hindamise põhimõtted ning korraldus

Lapse arengu analüüsimine ja hindamine on oluline lapse eripära mõistmiseks, erivajaduste väljaselgitamiseks, positiivse enesehinnangu ja arengu toetamiseks ning õppe- ja kasvatustegevuse kavandamiseks koostöös lapsevanemaga.

Lapse arengu hindamine on osa igapäevasest õppe- ja kasvatusprotsessist. Pedagoogid viivad vaatlusi läbi kindla plaani alusel ning lapsi jälgitakse nii igapäevatoimingutes, vabamängus kui ka pedagoogi suunatud tegevustes.

Lapse arengu hindamise aluseks on eeldatavad üldoskused ning õppe- ja kasvatustegevuse valdkondade tulemused.

Lapse arengut kirjeldatakse lapsest lähtuvalt, väärtustades saavutatut ning tunnustades lapse toimetulekut, arenemist, positiivseid hoiakuid ja huvi.

Lasteaia pedagoogiline nõukogu otsusega kasutatav meetod lapse arengu hindamisel on LAPSE KASVUMAPP (LISA 3). Rühmaõpetaja tutvustab lapsevanemale lapse arengu hindamise põhimõtteid ja korraldust.

Vähemalt üks kord õppeaastas viib pedagoog lapse arengu hindamiseks ja toetamiseks lapsevanemaga läbi arenguestluse, mis:

- annab tagasisidet lapse arengust ja õppimise tulemustest;
- selgitab lapsevanema seisukohad ja ootused lapse arengu suhtes.

Koolivalmiduse toetamine.

Koolivalmiduse toetamine toimub koostöös rühmaõpetaja, lapsevanema, erialaõpetajate, logopeedi ja eripedagoogiga. Rühmaõpetajad koostöös lasteaia erispetsialistidega selgitavad välja lapse arenguvajadused ja teavitavad neist lapsevanemaid. Mai kuus tehakse iga koolimineva lapse arengutulemustest kirjalik kokkuvõte (LISA 4).

Lapse arengu hindamise ja arenguestluse tulemus dokumenteeritakse «Isikuandmete kaitse seaduses» sätestatud tingimustel.

9. Erivajadustega lapse arengu toetamise põhimõtted ja sealhulgas korraldus

Erivajadustega laps on laps, kelle võimetest, terviseseisundist, keelelisest ja kultuurilisest taustast ning isiksuseomadustest tingitud arenguvajaduste toetamiseks on vaja teha muudatusi või kohandusi lapse kasvukeskkonnas, valida mängu- ja õppevahendeid, kasutada vajalikke õppe- ja kasvatusmeetodeid, kaasava hariduse põhimõtet jm.

Erivajadustega lapse, sealhulgas muukeelsete ja andekate laste toetamine lasteaias on meeskonnatöö. Võimekate ja andekate laste arengut toetavad koostöös rühmaõpetajatega erialaõpetajad ning muusika- ja liikumisõpetaja tegelevad nendega süvendatult. Individuaalsed tegevused toimuvad kokkulepitud tunniplaani alusel.

Keila lasteaias Vikerkaar rakendatakse kaasava hariduse põhimõtet. Lapse tervislikku seisundit ja lapsevanema soovi arvestades kaasatakse erivajadusega laps tavarühma igapäevastesse õppe- ja kasvatusgevustesse vajadusel koos tugiisikuga. Erivajadustega lapse toetamiseks on loodud tugisüsteem ja lapse arengut toetavad vajadusel logopeed, eripedagoog, tugiisik ning tervishoiutöötaja. Logopeed ja eripedagoog nõustavad lapse arengu toetamise küsimustes rühma personali ja lapse peret.

Logopeed tegeleb kõneravi vajavate lastega. Töö eesmärk on kommunikatsioonivõime-suulise ja kirjaliku kõne loome ja mõistmisoskuse ning mitteverbaalse suhtlemise parandamine ja arendamine.

Eripedagoogi põhitegevus on järgmine: arengulise erivajadusega lapse arengu suunamine eesmärgiga soodustada psüühiliste protsesside ja isiksuse arengut; esmase eripära vähendamine ja teiste puuete vältimine pedagoogiliste vahenditega; lapse potentsiaalsele arenguvallale vastava õpikeskkonna kujundamine. Eripedagoog tegeleb samuti muukeelsete lastega ja laste sotsiaalsete oskuste arendamisega.

Tugiisiku ametikoha põhieesmärk on puudega lapse integreerimine tavakeskkonda ja puudega lapse pere abistamine lapse arendamisel. Töö eesmärgiks on suurendada lapse iseseisvat toimetulekut tavakeskkonnas. Tugiisiku töö sisu on järgmine: puudega lapse toetamine ja juhendamine lasteaias; lapse kaasamine ühistegevustesse, püüdes võimlusel kompenseerida tema erivajadust –tegevuse lihtsustamise või jõukohaseks muutmise abil; lapse saatmine rehabilitatsiooniteenustel või huvitegevustes, kokkuleppel lapsevanemaga; lapse abistamine ja õpetamine igapäevastes tegevustes läbi võrgustikutöö pere ja spetsialistidega.

Tervishoiutöötaja selgitab koostöös rühma- ja liikumisõpetajatega välja lapsed, kellel esineb lampjalgsust ja selgrookõverusi. Lapsevanema nõusolekul käib laps tervishoiutöötaja juures võimlemas ja massaažis. Tervishoiutöötaja informeerib pedagooge lastest, kes vajavad abi.

Keila LV määrus 05.09.2014 nr 5 „Keila linna koolieelsesse lasteasutusse vastuvõtmise ja väljaarvamise kord“ §3 (3) Sobitus- või erirühma koha taotlemiseks esitab erivajadusega lapse vanem kirjaliku avalduse ja nõustamiskomisjoni soovituset.

Õppeaasta algul tutvuvad rühmaõpetajad laste võimete ja vajadustega ning koostöös logopeedi, eripedagoogi ja lapsevanemaga koostavad vajadusel individuaalse arenduskava (IAK). Vähemalt üks kord õppeaastas tehakse kokkuvõtte individuaalse arenduskava rakendumisest, arengukeskkonna sobilikkusest ning lapse edasistest vajadustest.

IAK on dokument, mis määrab kindlaks arengulisi erivajadusi arvestava õpetuse individuaalsed eesmärgid ja sisu, õpetuse protsessi ja ajalise kestuse. IAK koostatakse meeskonnatöona konkreetsele lapsele kindlas ajavahemikus neis arenguvaldkondades, mille arengutase erineb eeldatavast eakohasest keskmisest tasemest. IAK teostamise eelduseks on õpetajate ettevalmistus ja valmisolek, lapsevanemate soov ja valmidus koostööks ning spetsialistide võrgustiku olemasolu lasteaias. IAK koostamise käigus täpsustatakse üldine eesmärk ja iga osaleja ülesanded. IAK kinnitatakse iga osaleja allkirjaga. Perioodi lõpus tuleb meeskond sh lapsevanemad uuesti kokku ja antakse ülevaade lapse arengu dünaamikast ja otsustatakse IAK vormis jätkamist või lõpetamist või soovitatakse vahetada rühma tüüpi. IAK alusel võib suunata last ka nõustamiskomisjoni .

Erivajadustega laste koolivalmiduse toetamine.

Sügiseti viib eripedagoog koolieelsetes rühmades läbi mängu ja vestluse lastega, mille tulemused näitavad kooliküpsuse kujunemist (LISA 5).

Logopeed ja eripedagoog koostavad kumbki tööplaani tööks koolieelikutega.

Erispetsialistid, logopeed ja eripedagoog nõustavad õppeaasta kestel jooksvalt lapsevanemaid ja pedagooge.

10. Koostöö lapsevanemaga

Lasteasutuse pedagoogid teevad lapsevanemaga lapse arengu toetamiseks koostööd, mis põhineb dialoogil, vastastikusel usaldusel ja lugupidamisel. Pedagoogide ja lapsevanemate hea koostöö on aluseks laste kohanemisele lasteaias ja turvatunde tekkimisele. Pedagoogid loovad lapsevanemale võimalused saada tuge ja nõu õppe- ja kasvatusküsimustes. Ühiselt läbiarutatud küsimused aitavad püstitada eesmäärke kasvatustöös iga lapse individuaalsust ja eripära arvestades.

Eesmärgid:

- toetada kodu lapse arendamisel ja kasvatamisel;
- lastevanemate teavitamine lasteasutuse õppe- ja kasvatuskorraldusest;
- informeerida lapsevanemat regulaarselt lapse arengust ja õppimisest;
- arvestada lapsevanemate soovitusi ja võimaldada osaleda õppe- ja kasvatusprotsessi kavandamises ja läbiviimisel.;
- lastevanemate ootuste ja rahulolu välja selgitamine.

Erinevateks koostöövormideks on :

- perevestlus ja/või tutvumisvestlus (LISA 6)
- lapsevanemate nõustamine
- tagasiside küsitlusleht
- info lasteaia ja rühma stendil
- lastevanemate koosolekud kaks korda aastas, sügisel ja kevadel
- ühisüritused ja peod
- igapäevane suhtlemine
- suhtlemine e-kirjade teel
- õppekasvatustööd puudutava info jagamine e-päeviku Eliis-i kaudu
- lahtiste uste päev
- iga rühma lastevanemate esindaja osalemine lasteaia hoolekogu töös

11. Õppekava uuendamise ja täiendamise kord.

Keila Lasteaed Vikerkaar õppekava rakendumist analüüsitakse õppeaasta viimases pedagoogilises nõukogus.

Õppekava parandus- ja muudatusettepanekuid võivad esitada kõik pedagoogilise nõukogu ja lasteaia hoolekogu liikmed.

Läbi pedagoogilise nõukogu kinnitab direktor muudatused ja parandused.

Tunnistada kehtetuks 1.september 2007.a. kinnitatud Keila Lasteaed Vikerkaar õppekava.

Käesolev õppekava on heaks kiidetud 17.veebbruaril 2009.a. hoolekogu koosolekul ja kinnitatud 26.veebbruaril 2009.a. pedagoogilise nõukogu koosolekul. Uuendatud õppekava rakendatakse alates 1.septembrist 2009.a.

Õppekava on täiendatud koostöös õpetajatega 2014-2015 õa sügisel.

Keila Lasteaed Vikerkaar õppekava parandus- ja täiendusettepanekuid on kinnitatud pedagoogilise nõukogu koosolekul 29.10.2014.a. Vikerkaare majas ja 06.11.2014 Sipsiku majas ning tutvustatud Vikerkaare ja Sipsiku maja hoolekogu koosolekul 18.11.2014.a.; 20.11.2014.a.

ÕPPEKAVATÖÖ OKTOOBRI 2014.a.

Juhtlause: **Tervislikud teemapäevad – täiuslikud argipäevad!**

Kuu jooksul käsitletavate teemade valik:

- Koos lastega uuritakse või tuletatakse meelde, kuidas jõuavad leib ja piim meie toidulauale. Räägitakse leiva ja piima kasulikkusest. Tutvutakse erinevate leivasortide ja mitmekesiste piimatoodetega. Viljakoristusvahendite ja piimasaadustest toitide valmistamisviiside võrdlemine vanasti ning tänapäeval. Vahvate võileibade ja piimakokteilide valmistamisvõimalused. Väärtustatakse vanasõnu ja kõnekäände. Lapsed saavad teadmisi sellest, kuidas oma tervise eest ise hoolitseda saab (õige toitumine, värskes õhus viibimine ja liikumine, puhkus, tervislik päevakava, piisav uni, hügieeni eest hoolitsemine). Räägitakse ka tervist kahjustavatest tegevustest. Tähelepanu pööratakse sellele, et hea tuju ja sõbralikud suhted muudavad enesetunde paremaks ning aitavad samuti tervist hoida. Tervisega seotud kirjanduspalade ettelugemine. Ajamõisted: ööpäev, nädal... Riimlauseid ja värsid.
- Lapsed tutvuvad erinevate transpordivahendite (auto, buss, rong, lennuk...) ja lihtsamate liiklusmärkidega (ülekäigurada, valgusfoor...) Ohutusnõuded liikluses! Lapsed teavad, milliseid turvanõudeid tuleb jälgida jalakäijana, autosõidul ja jalgrattaga liigeldes (helkur; autos lastel turvatool, turvavöö; jalgrattasõidul kiiver...). Käitumis- ja viisakusreeglid ühistranspordis jm. Mõistatused ja rollimängud.

* Vestlusringides märgatakse ja tuuakse esile laste individuaalsus (lapse nimi; sünnipäev; vanus; aadress...).

* Väärtustatakse nii täiskasvanute kui lastevahelist kuulamis-, üksteisega suhtlemis- ning arvestamisoskust (isikliku eeskuju olulisus).

* Räägitakse rühma headest kommetest, tavadest ja viisakusreeglitest.

Seoses Comenius projektiga saabusid Eestisse nukud Ungarist: poiss SANDOR ja tüdruk SARA (Alexander, Sarah). Nukkudega on kaasas väärtus: SÕPRUS ja SÕBRALIKKUS, mida käsitletakse igapäevastes õppetegevustes septembrist novembrini. Nukud on igas rühmas nädal aega vastavalt graafikule. Palun kõikidel rühmadel nukkude rühmas viibimise periood dokumenteerida (kirjeldada tegevusi, mida rühmas koos nukkudega tehti).

- N 16.okt. kell 11.30 Teater Nipitiri „Metsamuusika“ Pilet 2.- EUR
- 7-8.okt. Naljake võistluste päev
- L 4.okt. kell 11.00-14.00 Orienteerumismatk „Liikudes Olümpiale“ Keila Terviseradadel

Nädalaplaan:					
Nädala teema					
Eesmärgid	Üldoskused				
	Mina ja keskkond (MK)				
	Keel ja kõne (KK)				
	Matemaatika (M)				
	Kunst (K)				
Valdkonnad	ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSED				
	Esmaspäev	Teisipäev	Kolmapäev	Neljapäev	Reede
Mina ja keskkond					
Keel ja kõne					
Matemaatika					
Kunst					
Mäng					
Õuetegevused					
Liikluskasvatus					
Muusika/liikumine					
Nädala kokkuvõte/analüüs					

LAPSE KASVUMAPP

SISUKORD:

1. LAPSE TÖÖD

(tööde teisele küljele tuleb märkida lapse nimi, vanus, töö teema, kuupäev, aasta; samuti lapse enda kommentaar ja selgitus)

- Lapse joonistatud portreepilt (või joonistada inimest).
- Lapse joonistatud maja.
- Lapse värvimistöö.
- Lapse väljalõigatud töö.
- Rebimistehnikas töö (ring).
- Lapse kirja eelharjutuse oskused (muustrilehed...).
- Lapse matemaatilised oskused.

2. LAPSE KASVAMINE

- Lapse kaal/pikkus.
- Lapse käejälg.
- Lapse jalajälg.
- Lapse sportlikud tulemused.

3. LAPSE KÕNE

- „Lapsesuu” (lapse räägitud huvitavad sõnad, ütlemised, laused, jutud, luuletused, retseptid...).

4. MÄNG JA SUHTLEMINE

- Vaatluslehed. Õpetaja vaatleb last vabas tegevuses, teeb märkmeid: (lapse suhtlemine/käitumine iseseisvas tegevuses/mängus; koos teiste lastega või teise lapsega; täiskasvanutega: õpetaja, õpetaja abiga...).
- Küsimustik lapsele.
- Lapse arengu jälgimise tabelid.
- Kokkuvõtte vestlusest lapsega.

5. KOOSTÖÖ PEREDEGA

- Kokkuvõtted perevestluste tulemustest.

LAPSE ARENGU ANALÜÜSIMISE JA HINDAMISE PÕHIMÕTTED

1. Lasteaia õpetaja jälgib kavakindlalt lapse kehalist, vaimset ja sotsiaalset, sealhulgas esteetilist ning kõlbelist arengut.
2. Õpetaja teeb märkmeid vastava lapse vanuse juurde tabelisse igal sügisel ja kevadel. **Tabeli tulemuste põhjal teeb õpetaja iga vaatlemise järel lühikokkuvõtte tabeli lõppu, kuhu märgitakse:**
  - milles on laps eriti osav ja millega tuleb väga hästi toime;
  - millele on vaja tähelepanu pöörata;
  - püstitatud eesmärgid edaspidiseks.
3. Õpetaja annab lapsevanemale lapse arenemise kohta tagasisidet perevestlusel (vajadusel ka jooksvalt).
4. KEHALISE ARENGU jälgimisel vaadeldakse eelkõige lapse üld- ja peenmotoorikat: koordinaatsiooni, kõndi, rühti ja tasakaalu, painduvust, täpsust, näo- ja sõrmelihaste valitsemisoskust ning jõudu ja vastupidavust.
5. VAIMSE ARENGU jälgimisel vaadeldakse lapse tunnetusprotsesside arengut: aistingud, tajud, mälu, mõtlemine, kõne. Kõne puhul jälgitakse kõne kasutamise ja mõistmise arengut. Jälgitakse laste igapäevaseks toimetulemiseks vajalikke elementaarseid ja jõukohaseid teadmisi ümbritsevast elust, loodusest, mitmesugustest esemetest, asjadest, nende omadustest, samuti teadmisi inimeste elust ja tööst.
6. SOTSIAALSE ARENGU jälgimisel vaadeldakse lapse tegutsemist ja suhtlemist teiste laste ja täiskasvanutega, lapse tegevuste, eelkõige mängu arengut, iseseisvust ning toimetuleku-, valiku- ja otsustusoskusi, ka emotsioonide kontrolli ja väljendamise oskust, mis on tihedalt seotud kollektiivis kohanemisega; vaadeldakse ka lapse kõlbelist ja esteetilist arengut.

Lapse arengu jälgimine aitab kavandada lapse arenguks vajalikke tegevusi tema individuaalsust arvestades.

Koolivalmiduse kaart**Üldandmed lapse kohta**

Nimi:

Sünniaeg:

Lasteasutus:

Rühma liik:

Kodune keel(ed):

1. Üld-ja peenmotoorika (täidab liikumisõpetaja ja /või rühma õpetaja)

--

2. Eneseteenindus

Oskused ja abi vajadus

--

3. Huvid ja motivatsioon

--

4. Mäng ja sotsiaalsed oskused

Mänguoskused, suhted kaaslastega/täiskasvanutega

--

5. Emotsionaalne seisund ja käitumine

--

6. Tunnetustegevus

Tähelepanu, taju, mälu, mõtlemine

--

7. Kõne areng (täidab logopeed ja /või rühma õpetaja)

Mitteverbaalne ja verbaalne suhtlemine, kõne mõistmine ja kasutamine

8. Eeluskused eesti keeles ja matemaatikas, silmaring

9. Koolieelses lasteasutuses rakendatud tugiteenused

10. Kokkuvõtte lapse koolivalmidusest

Lapse arengu tugevad küljed	Arendamist vajavad küljed, soovitusel
Arvamus koolivalmiduse kohta:	

Kuupäev:

Õpetajad:

Direktor:

Lapsevanem:

1. Üldosa

Lapse nimi:

Sünniaeg:

Elukoht:

Probleem:

Diagnoos:

Varasem arengulugu:

Hetkel arengutaseme kirjeldus:

Spetsialisti kokkuvõttev hinnang ja soovitus:

2. Arendustegevuse üldised tingimused ja eesmärgid

Isiklikul rehabilitatsiooniplaanis fikseeritud tingimused (kui on tehtud):

Vajalikud teenused lapsele:

Arendustöö üldeesmärgid:

3. Oskuste ja eesmärkide kirjeldus arenguvaldkondade kaupa ajavahemikul.....

Arenguvaldkond	Eesmärgid	Oskused	Märkused
Tunnetustegevused			
Sotsiaalsed oskused			
Kommunikatsioon			
Motoorika			
Eneseteenindus			

Oskuste ja eesmärkide kirjeldus õppetegevuse valdkondade kaupa ajavahemikul.....

Õppetegevus	Eesmärgid	Oskused	Märkused
Mina ja keskkond			
Keel ja kõne			
Matemaatika			
Käeline tegevus			
Kunstid			
Liikumine			

**4. Viisid ja kokkulepped lapse arengule kaasa aitamiseks:
lapsevanemaga**

rühmaõpetajaga

Eripedagoogide ja spetsialistide töö lapsega

5. IAK koostajad ja osalejad

Nimi: Amet: Allkiri

Lapsevanemate nimed ja allkirjad

Kuupäev

6. IAK kokkuvõtte perioodi lõpus

Saavutatud individuaalsed eesmärgid ja omandatud oskused:

Edasise arendustegevuse põhisuunad:

Tagasiside meeskonnaliikmetelt, sh lapsevanematelt:

Hinnang IAK toimimisele:

Korduva hindamistegevuse vajadus:

IAK kokkuvõttes osalejad

Nimi:

Amet:

Allkiri

Kutse perevestlusele!

LISA 6

Hea lapsevanem

Ootame Teid perevestlusele,

.....päeval,.....kuul, kell.....,

kus räägime Teie Lapse.....

arengust, ootustest lasteaiale.

Vestluse teemad:

- Teie lapse päevakava (ärkamine, magamine, harjumused).
- Lapse meeleolu hommikul lasteaeda tundes ja õhtul koju minnes.
- Rühmaõpetaja ja lapsevanema kokkulepped hommikul lapse vastuvõtul ja õhtusel kojusaatmisel.
- Lapse meelistegevused, huvid, lemmikmängud, lemmikmänguasjad.
- Lapse lemmikraamatud ja jutud.
- Lapse huvi uute asjade ja õppimise vastu.
- Millised on Teie arvates lapse tugevad küljed, mida sooviksite arendada?
- Mille eest ja kuidas oma last tunnustate?
- Kuidas lahendate probleeme ja konflikte?
- Millised on lapse muljed lasteaia ja oma rühmast? (suhted rühmas, sõbrad, toredad õpetajad, päevakorraldus...)
- Millised on lapsevanema ja lapse ootused õpetajale, lasteaiale?
- Millega olete valmis ise kaasa aitama lapse toreda lasteaiapäeva kujunemisele?

Täname, et leiate aega perevestlusele tulla.

Meeldivat koostööd soovides, rühmaõpetajad.